**Recorregut de recerca geològica i mineralògica
pel país de Fois / Foix (França): des de
Montsegur a les Gorges de l'Afrau, Belesa,
Lavelanet i a Pereille**

**Josep Maria Mata-Perelló
Joaquim Sanz Balagué**

TERRA ENDINS

REVISTA DE GEOLOGIA

n. 2

JUNY 2015

Com citar l'article: Mata-Perelló, JM.; Sanz Balaguer, J. Recorregut de recerca geològica i mineralògica pel país de Fois / Foix (França): des de Montsegur a les Gorges de l'Afrau, Belesa, Lavelanet i a Pereille. A: Terra endins. Revista de geologia. 2015. (n.2). ISSN 2013-5106 DL B.27569-2009:. DOI

RECORREGUT DE RECERCA GEOLÒGICA I MINERALÒGICA PEL PAIS DE FOIS / FOIX (FRANÇA): DES DE MONTSEGUR A LES GORGES DE L'AFRAU, BELESTA, LAVELANET I A PEREILLE

Josep Maria Mata-Perelló

Museu de geologia Valentí Masachs, Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa (EPSEM), Universitat Politècnica de Catalunya · BarcelonaTech (UPC), 08272 Manresa, Spain

Joaquim Sanz Balagué

Departament d'Enginyeria Minera i Recursos Naturals (EMRN), Escola Politècnica Superior d'Enginyeria de Manresa (EPSEM), Universitat Politècnica de Catalunya · BarcelonaTech (UPC), 08272 Manresa, Spain

Paraules clau: *Patrimoni geològic i miner; Materials mesozoics*

Resum

Recorregut realitzat el 13 de juliol del 2013. El recorregut del present itinerari, es desenvoluparà íntegrament pel Sistema Pirinenc; distribuint en la seva totalitat part per la Zona Nord – Pirinenca. Tot i així, alguns recorreguts es faran molt prop de la Zona Axial del Sistema Pirinenc, però en cap moment arribarem a tallar aquesta unitat.

Així, el recorregut començarà dintre de la primera unitat, (dintre de l'antigament anomenat Prepirineu Septentrional), per la qual es circularà al llarg de tot el recorregut de l'itinerari, que començarem a Montsegur. Després seguint sempre per aquesta unitat geològica, entrarem a les Gorges de l'Afrau, per anar després cap a Belesa, Lavelanet i Pereille. El recorregut finalitzarà a les Gorges de Pereille.

Per d'altra banda, la totalitat del recorregut es realitzarà pel País de Fois / Foix (és a dir, pel Departament de l'Ariège) per on es realitzarà la totalitat del recorregut, recorrent inicialment la vall del riu del mateix nom i posteriorment algunes de les valls dels seus afluents

---

1. Objectius fonamentals

A través d'aquest itinerari geològico-mineralògic, s'intentaran d'aconseguir els següents objectius, acord amb el sentit de la marxa del recorregut.

1.- Estudi i observació de la Zona Nord – Pirinenca (corresponent als antigament denominats Prepirineus Septentrionals) per la qual es circularà al llarg de tot el recorregut de l'itinerari, entre les poblacions de Montsegur, Belesa, Lavelanet i Pereille, per on finalitzarà.

2.- Observació, dels materials mesozoics (fonamentalment del Cretàcic), que constitueixen aquesta Zona Nord – Pirinenca, segons els indrets del recorregut, tot i que predominen sempre els darrers, en aquest itinerari.

3.- Observació a distància de la Zona Axial Pirinenca (Massif de Saint Barthélémy). Aquesta zona no l'arribarem a tallar, però circularèm en alguns indrets molt propers a la mateixa, com als trams més alts de les Gorges de l'Afrau.

4.- Estudi, a distància i si s'escau, de les relacions entre les dues unitats geològiques esmentades: entre la Zona Axial Pirinenca i la denominada Zona Nord - Pirinenca.

5.- Estudi de les diverses mineralitzacions que anirem trobant al llarg del recorregut de l'itinerari, com les mineralitzacions bauxitíferes de reblliment de cavitats d'origen kàrstic, situades entre les calcàries mesozoiques a Pereille.

6.- Estudi de l'impacte produït per les mineralitzacions anteriors. I també del produït per les properes extraccions d'àrids, prop de Pereille. I si s'escau, valorització de les restauracions dutes a terme per reduir els impactes.

7.- Observació dels diferents indrets relacionats amb el patrimoni geològic, que anirem trobant al llarg del recorregut del present itinerari. Entre aquests indrets, cal fer esment dels següents: Gorges de l'Afrau, Fontestorbes, Anticlinal de Lavelanet i Gorges de Pereille, entre altres indrets.

8.- Observació dels diferents indrets relacionats amb el patrimoni miner, que anirem trobant al llarg del recorregut del present itinerari. Dintre d'aquest context, cal fer esment del relacionat amb les Mines de Pereille.

2. Antecedents

En relació amb el recorregut del present itinerari, no con coneixem l'existència de cap altre que segueixi aquest mateix recorregut. En aquest sentit, aquest recorregut constitueix una primícia, dintre d'aquests tipus de recorreguts. Hi ha, però un antic recorregut nostre, el qual discorre parcialment per aquests sectors: MATA – PERELLÓ (1995)

Per d'altra banda, farem esment de dos treballs de caràcter regional com són els publicats pel BRGM (1979a, 1970b i 1970c). Evidentment, totes aquestes referències bibliogràfiques, figuraran degudament relacionades, per ordre alfabètic, dintre de l'apartat dedicat a les referències bibliogràfiques.

3. Recorregut de l'itinerari

El recorregut d'aquest itinerari el començarem a la població de Montsegur, prop d'on es faran les primeres aturades. Tot seguit, s'anirà cap a la població de Fougax – Barrineuf, per la carretera departamental D – 9. Abans d'arribar a aquesta població es farà una nova aturada.

Tot seguit, des de la població abans esmentada, es farà una fillola, remuntant el riu Hers, per tal d'arribar a les Gorges de l'Afrau. Per anar-hi, s'utilitzarà la carretera departamental D – 5, fins a la seva fi. Després es continuarà a peu. En aquest recorregut per la present fillola es realitzaran tres noves aturades.

Després, es retornarà cap a Fougax – Barrineuf, per tal de continuar per la carretera D – 9, amb la finalitat d'arribar a Fontestorbes, poc abans d'entrar a Belesa. Després, s'agafarà la carretera D – 117, amb la finalitat d'arribar a Aguilon i a Lavelanet. A partir d'aquest indret es farà un recorregut quadrangular entre la darrera població esmentada, Laroque d'Olmes, la Bastida Sur l'Hers, Lesparrou i Aguilon, retornant després a Lavelanet. En aquest recorregut quadrangular veurem part de les Montagnes du Planturel, fent dues aturades.

Després, des de la darrera població esmentada, continuarem de nou per la carretera D – 117 (que ara és dirigeix a Sant Paul de – Jarrat). Així, ara passarem per prop de les Chaubets, arribant finalment a l'indret d'on surt el camí cap a les Mines de Pereille i cap a les Gorges de Pereille, per on farem les darreres aturades d'aquest itinerari.

4. Advertiments previs

Com en altres recorreguts de recerca geològica i mineralògica ..., si es disposa del temps suficient, poden efectuar-se passant per totes les parades i filloles. En cas contrari, recomanem prescindir de les anomenades **parades - condicionals**.

També recomanem que es demani informació sobre l'estat dels diferents trams de les pistes forestals, per les quals s'ha de circular, en el recorregut de l'itinerari, per tal d'evitar problemes secundàries. En aquesta ocasió, el recorregut transitarà per un tram difícil: el que ens conduirà des del Port de Pimorent cap a la mina de ferro del mateix nom. aquesta ocasió, aquest recorregut el farem a peu.

Per d'altra banda, i a l'igual que en altres recorreguts semblants, recomanem tenir el màxim de cura i de respecte, entorn de la Natura que ens rodeja.

5. Descripció de l'itinerari

Com de costum, estructurarem el recorregut de l'itinerari en una sèrie de PARADES (o d'ESTACIONS), que tot seguit anirem veient. En cadascuna d'aquestes aturades farem un breu comentari (geològic o mineralògic, segons s'escaigui), alhora que indicarem la forma d'arribar-hi en cada cas, tot partint de la parada anterior. Igualment indicarem els trets geològics més representatius, corresponents al trànsit d'una aturada cap a la següent.

Per d'altra banda, en cada cas indicarem, entre parèntesi, el full topogràfic (a escala 1:50.000) on es troba l'aturada. En aquest cas utilitzarem els fulls de l'IGN (Institut Geographique National, de França), que seran els següents fulls: 2147 (o de Foix) i 2247 (o de Lavelanet) i 2248 (o d'Aix – les – Thermes). La totalitat de les aturades, es realitzarà dintre dels tres fulls acabats d'esmentar, tot i que la quasi totalitat estarà dintre del segon full.

Així, passarem a continuació, a fer una referència ordenada, de les diferents aturades que componen el recorregut del present itinerari.

5.1. Parada 1. Poble de Montsegur, (terme de Montsegur, País de Foix / Foix, Ariège), (Full 2247)

El recorregut de l'itinerari l'iniciarem al peu del Chateau de Montsegur, al poble de Montsegur. Precisament, en aquest mateix indret, podem efectuar la primera aturada del recorregut d'aquest itinerari.

Tant el poble, com el mateix castell, es troben dintre de la denominada Zona Nord – Pirinenca. Així, per arreu es fan palesos els afloraments dels materials carbonatats (eminentment calcaris) del Cretàcic.

Des d'aquest indret, situat al bell mig del poble, es fa evident la majestuositat del turó on es troba el Chateau de Montsegur. Així, es situa sobre un aflorament de calcàries cretàciques del Gargasí, les quals formen part de l'encavalcament de Montsegur. (fotografia 1).

FOTOGRAFIA 1. El Chateau de Montsegur, des del poble de Montsegur

5.2. Parada 2. Carretera de Montsegur a Belesta, lo grau de Montsegur, (terme de Montsegur, País de Foix / Foix, Ariège), (Full 2247).

Després de realitzar la parada anterior, cal sortir del poble, per tal d'agafar la carretera departamental D – 9 (la qual es dirigeix fins a Belesta). Poc després de sortir del poble, en arribar a un conjunt de corbes, descrites sobre un congostet, ens caldrà fer una nova aturada. Així, hauréu recorregut uns 2 – 2'5 Km i escaig.

En aquest recorregut, hem continuat trobant afloraments dels materials carbonatats cretàcics, els quals pertanyen al Gargasí. Aquests materials constitueixen un congost en ser travessats

pel riu *Lasset*. Així, aquest corre entre el *turó del Château de Montsegur* (a ponent) i el *Roc de la Mouse* (a llevant). (fotografia 2).

FOTOGRAFIA 2. El congest de lo Grau de Montsegur,

Aquests dos relleus acabats d'esmentar, formen part de l'Encavalcament de Montsegur, produït entre una materials carbonatats del Cretàcic Inferior (del Gargasià) sobre nivells de calcolutites del Cretàcic Superior (fonamentalment del Turonià).

5.3. Parada 3 - condicional. Carretera de Montsegur a Belesta, front al torrent del Roc de la Mouse, (terme de Fougax - Barrineuf, País de Fois / Foix, Ariège), (Full 2247).

Després de realitzar la parada anterior, cal continuar per la carretera departamental, anant cap les immediacions de **Fougax – Barrieneuf** (en el sentit de la ruta cap a llevant, cap a Belesta). A uns 3 – 3'5 Km de parada anterior, si s'escau en podem efectuar un altra, davant d'un torrent que baixa per la vessant oriental del Roc de la Mouse.

En aquest recorregut, hem anat trobant els materials carbonatats del Gargasià (dels que hem parlat a les aturades anteriors). Tot i així, en arribar a la part més baixa, hem començat a trobar els nivells de les calcolutites del Turonià. És a dir, en aquest tram del recorregut de l'itinerari, hem travessat l'encavalcament de Montsegur, al qual ens hem referit a l'aturada anterior.

Des d'aquest indret, mirant cap el Sud, es pot gaudir d'una bona visibilitat del relleus (en primer terme) del Roc de la Mouse (a l'esquerra) i del conjunt de la Barte Feuille (dreta) Cap el fons es veuen també relleus llunyans de la Zona Axial Pirinenca (fotografia 3).

FOTOGRAFIA 3. El congost dl torrent que baixa pel sectors oriental del *Roc de la Mouse*

5.4. Parada 4. Les gorges de la Frau, immediacions de l'aparcament final, (terme de Fougax . Barrieneuf, País de Fois / Foix, Ariège), (Full 2248).

Després de realitzar la parada anterior, cal continuar cap a llevant, seguint sempre la carretera departamental D – 9. Així, aviat arribarem al poble de Fougax – Barrieneuf. En arribar-hi, ens cal agafar una carretereta cap el Sud (la D – 5). Aquesta ruta ens anirà conduint cap a les Gorges de l'Afrau, remuntant el riu Hers. Així, passarem pels poblets de l'Espine i de Pelail. Més endavant, arribarem a la fi de la carretera, per on efectuarem aquesta aturada, poc abans d'arribar, a uns 12 km de la parada anterior.

En els primers trams d'aquest recorregut, hem anant trobant els materials mesozoics cretàtics, dels que ja hem parlat a l'aturada anterior (fonamentalment els nivells calcolutítics del Cretàcic Superior, del Turonià). Més endavant, des de Fougax – Barrieneuf, començarem a trobar afloraments dels materials carbonatats argilosos de l'Aptià així con nivells sorrencs de l'Albià (com les calcolutites sorrenques de Fougax). Cal dir que prop del poble esmentat anteriorment, hem travessat u possible encavalcament intra-cretàcic, de forma que els materials del Cretàcic Mig (Aptià i Albià) es situen per sobre dels del Cretàcic Superior (Turonià). Per d'altra banda, aquests materials es troben molt sovint fallats, amb fractures de direcció Est – Oest, clarament pirinenques.

Més endavant, després de sobrepassar el llogarret de Pelail, començarem a trobar uns nivells de calcàries del Bedulià i del Barremià. Aquests materials els haurem trobat replegats i encavalcant als anteriors. (fotografia 4).

FOTOGRAFIA 4. Materials carbonatats del Cretàcic Inferior (Barremià)

FOTOGRAFIA 5. Calcàries del Cretàcic Inferior a la part alta de les *Gorges de l'Afrau*,

5.5. Parada 5. Les gorges de la Frau, tram peatonal del recorregut, a poc més de 1 km de l'aparcament final, (terme de Fougax . Barrieneuve, País de Foix / Foix, Ariège), (Full 2248).

Després de realitzar la parada anterior, cal continuar cap al Sud per la carretera D – 5. Ben aviat arribarem a l'aparcament i al final de la carretera. A partir d'aquest indret, caldrà continuar amunt per un camí molt fàcil. Aquest camí va endinsant-se per les Gorges de l'Afrau, remuntant el riu Hers. A poc més de 1 – 2 Km, pot efectuar-se una nova aturada, dintre d'aquest recorregut a peu.

En aquest recorregut, com sempre efectuant dintre de la Zona Nord – Pirinenca, haurem continuat trobant els materials carbonats que ja hem vist a l'aturada anterior. Així, veurem fonamentalment els nivells de les calcàries del Barremià. Aquests són els materials que es troben per les immediacions del lloc on fem la present aturada.

En aquest trajecte, el riu Hers, descriu un interessant i estret congost, d'una gran bellesa: les Gorges de l'Afrau, que podríem seguir quasi fins al poblet de Comus. Per d'altra banda, aquest tram del recorregut coincideix amb el Chemin des Bonshommes – Sentier Cathare. (fotografies 5 i 6).

FOTOGRAFIA 6. Un altre aspecte de les de les *Gorges de l'Afrau*,

5.6. PARADA 6. FONTESTORBES / FÒNTASTÒRBAS, (terme de Belesa, País de Foix / Foix, Ariège), (Full 2247).

Després d'efectuar l'aturada anterior, cal tornar enrere, arribant de nou al poble de Fougax – Barrieneuf. A partir d'aquí, ens caldrà continuar de nou per la carretera D – 9, anant cap a llevant, amb la finalitat d'aproximar-nos a la població de Belesa. A poc menys de 1'5 Km abans d'arribar-hi, trobarem, molt ben senyalitzat el paratge de Fontestorbes. Aquí farem una nova aturada, a uns 4 Km del primer poble esmentat i a uns 10 de la parada anterior.

En aquest recorregut. Hem tornat a travessar els materials esmentats als recorreguts cap a les dues aturades anteriors. Tot i així, entre Fougax i l'indret de l'aturada, haurem trobat afloraments dels materials cretàtics del Bedulià. Així, haurem trobat nivells de calcutites, fonamentalment. Posteriorment, a l'indret de l'aturada, haurem tornat a trobar nivells eminentment calcaris de l'Aptià.

En aquest indret hi ha una de les surgències vaclusianes més conegudes dels Pirineus. Es tracta de la de Fontestorbes. La surgència és de tipus intermitent, en la que intervenen la pressió de l'aire i la pressió de l'aigua. Sembla ser que quan el cabdal d'alimentació que alimenta el dipòsit de l'aigua, és superior al de descàrrega, va fluint constantment l'aigua, sense variacions.

Si el cabdal d'alimentació és inferior al de descàrrega (això produeix una disminució del dipòsit d'alimentació), es produeix l'entrada de l'aire. Així, es produeix una combinació del flux de l'aigua i del flux de l'aire. Això produeix una disminució del cabdal de descàrrega, que no arriba totalment a desaparèixer.

Després, torna augmentar l'aigua del dipòsit d'alimentació, eliminant l'entrada de l'aire. A partir d'aquí, torna a manar l'aigua plenament. I així indefinidament. Tot i així, sembla que durant la primavera i la tardor es quan aquest fenomen es produeix amb la màxima intensitat. Tot i així, te unes intermitències d'us 30 - 35 minuts. Les aigües en sortir, conflueixen amb les del riu Hers, que quasi duplica el seu cabdal.

FOTOGRAFIA 7. Un aspecte de la surgència de l'aigua a Fontestorbes

La surgència és d'una gran bellesa i espectacularitat, constituint un important *LIG* (*Lloc d'Interès Geològic de França*). (fotografies 7 i 8).

FOTOGRAFIA 8. Un altre aspecte de la surgència de l'aigua a Fontestorbes

Per d'altra banda, cal considerar que l'alimentació del dipòsit general de la font, procedeix de dues conques (wikipedia.org/wiki/Font_intermitent_de_Fontestorbes) les següents:

una conca propera (del voltant de 17 km²) corresponent a una part de la planúria de Saut, aproximadament el territori cobert pel bosc de Belestà, a una alçada compresa entre els 800 i 1200 m

una conca més allunyada i més gran (68 km²), separada de la primera per la vall de la riera de Malard, afluent de l'Hers / Ers Viu. Aquesta conca comprèn la muntanya de la Frau (1925 m) i les pèrdues de 3 curs d'aigua en contacte amb els llits calcaris en la seva entrada a les gorges de la Frau: l'Hers / Ers Viu superior i 2 dels seus afluent, els torrents de l'Orzà i del Basqui, que baixen del massís de Tabe (2368 m)

Tot i així, sembla que sols influeix en el mecanisme vaclusià, la segona de les dues conques, de forma que quan disminueix el cabdal, sols mana l'aigua procedent de la primera conca, més feble que la segona.

5.7. Parada 7. Carretera de Belestà a Lavelanet, immediacions de Jordy, (Jordy, terme d'Aguillon, País de Foix / Foix, Ariège), (Full 2247).

Després de realitzar la parada anterior, cal continuar per la carretera departamental D – 9, anant cap a llevant, per tal d'arribar fins al poble de Belesta. A partir d'aquí, caldrà continuar per la carretera D – 117, anant ara cap el WNW (cap a Lavelanet). Així, aviat s'arribarà al poblet de Baillards i Més tard al d'Aguillon, des d'on es pot anar al llogarret de Jrdy, per on es pot fer una nova aturada, si s'escau, a uns 7 Km de la parada anterior, aproximadament.

En aquest tram del recorregut, haurem estat circulant pels materials del trànsit del Cretàcic al Cenozoic. Així, haurem trobat afloraments dels nivells de margues rogenques del Garumnià. Per d'altra banda, ens trobem situats a la Zona Nord – Pirinenca, on ens trobem des de l'inici del recorregut.

Des d'aquest indret, mirant cap el N y el NW es pot veure molt clar el relleu de la serra de la Creête de Bouchard – Crete de l'Arse, que corresponen a l'Anticlinal de Lavelanet, del que parlarem a les properes aturades. Al respecte d'aquest plec, cal dir que apareix molt ben cartografiat, tant al Mapa Geològic com al Mapa Topogràfic. (figures 1 i 2).

FIGURA 1. Anticlinal de Lavelanet. Full 2247, Carte Géologique de la France, BRGM 1970

FIGURA 2. Estructura de l'anticlinal de Lavelanet, Full 2247, Institut Géographique National

5.8. Parada 8. Sortida de Lasparrou, riu Hers, (terme de Lasparrou, País de Fois / Foix, Ariège), (Full 2247).

Després d'efectuar l'aturada anterior, cal tornar a la carretera departamental D – 117, per tal continuar cap al WNW. Així, arribarem a Saint - Jean - d'Aigües – Vives i posteriorment a Lavelanet. Des d'aquí iniciarem una fillola quadrangular, anant cap el NNE, cap a Drèuille i cap a Laroque – d'Olmes. Des d'aquí, anirem ara cap ESE, per la carretera D – 620, arribant a la Bastide Sur l'Hers. A partir d'aquí, continuarem cap el SSW, anant ara cap a Camp Redon, des d'on continuarem cap a Lasparrou. A la sortida de la població, anant cap l'Aguillon, farem una nova aturada. Així, en aquest recorregut quasi quadrangular, haurem recorregut uns 12 – 13 Km, aproximadament.

En aquest recorregut, hem continuat trobant els afloraments dels materials mesozoics esmentats a les aturades anteriors. Tot i així, en els trajectes de component Nord i Sud, des de Lavelanet a Laroque d'Olmes i des de la Bastida Sur l'Hers a Lasparrou, haurem trobat afloraments dels nivells del Cretàcic Superior, del Campanià i del Santonià.

En efecte, en aquest recorregut, hem anat voltant entorn de l'Anticlinal de Lavelanet, . que pràcticament hem circumdat. Aquest anticlinal l'hem creuat, anant cap el NNE seguint el curs del riu Touyre; i anant cap el SSW seguint el traçat del riu Hers. Això, ens ha permès veure el nucli de l'anticlinal, amb els afloraments del Campanià i del santonià; mentre que la cobertura es troba formada per terrenys del Garumnià i de l'Ilerdià.

Al llarg d'aquest recorregut, especialment entre Laroque d'Olmes i la Bastida Sur l'Hers, es possible veure l'estructura de l'anticlinal, dibuixada per la foresta.(fotografia 9).

FOTOGRAFIA 9.Anticlinal de Lavelanet

Per d'altra banda, aquest indret de l'aturada es pot veure l'aflorament dels materials cretàcics, dintre del flanc meridional de l'anticlinal. (fotografia 10).

FOTOGRAFIA 10. Un aspecte del flanc meridional de l'Anticlinal de Lavelanet

5.9. PARADA 9 CONDICIONAL. COVETA DEL CAMÍ DE LES MINES DE PEREILLE I DE LES GORGES DE PEREILLE, (terme de Pereille, País de Foix / Foix, Ariège), (Full 2147).

Després d'efectuar l'aturada anterior, cal tornar a la carretera departamental D – 117, per tal continuar cap al WNW. Així, arribarem de nou a Saint - Jean - d'Aigües – Vives i posteriorment a Lavelanet, des d'on hem iniciat la fillola quadrilàtera. Ara, de nou en aquesta població, ens cal continuar cap al ponent, seguint la carretera abans esmentada, la D – 117. Així, aviat trobarem les petites poblacions de Sartrous i de Chaubets. Després trobarem per l'esquerra el trencall de Villeneuve d'Olmes. Posteriorment, arribarem al trencall d'on eix la carretereta del Molin de Pichobaco, per la dreta de la carretera. Tot seguint-lo arribarem a Negré. Poc després trobarem una cova a la bora de la carretereta, per on podem fer una nova aturada, a uns 15 Km de la parada anterior.

En aquest recorregut, hem anat trobant afloraments dels materials esmentats a les aturades anteriors, fonamentalment dels terrenys del Garumnià i de l'Ilerdià. Poc després, haurem començat a trobar l'Anticlinal de Pereille i començarem a trobar afloraments dels materials carbonatats del Cretàcic Superior i del Cretàcic Mig. Ara, en aquest indret, ens trobem davant d'un aflorament de les calcàries del Cretàcic Superior. Sobre aquestes calcàries s'ha desenvolupat un procés kàrstic i ara ens trobem davant d'una cova i d'una surgència. Aquesta es situa a 1'5 de l'inici del camí cap a les Gorges de Pereille. (fotografia 11).

FOTOGRAFIA 11. Coveta del camí a les Gorges de Pereille

5.10. PARADA 10. MINES DE BAUXITA DE PEREILLE, (terme de Pereille, País de Foix / Foix, Ariège), (Full 2147).

Després d'efectuar l'aturada anterior, cal continuar pel camí que es dirigeix cap a les Gorges de Pereille. Després de sobrepassar la casa de Coumescure, ens caldrà deixar la carretereta (que puja cap a una casa de pagès). Haurem de continuar per un camí de terra, fins arribar a una senyal de prohibició. A partir d'aquest lloc, ens caldrà seguir una estoneta a peu (uns 300 metres). Finalment arribarem a les mines, per on farem una nova aturada. Així, des de l'anterior, haurem recorregut poc més de 1'5 Km.

En aquest recorregut, hem continuat trobant els materials esmentats a l'aturada anterior. Així, haurem vist afloraments de les roques carbonatades del Cretàcic Superior i també del Mig. Tot i així, en arribar a l'indret de l'atura, trobarem unes calcàries que pertanyen al Juràssic, cobertes en part per nivells sorrencs i calcolutítics de l'Albià.

Aquests són els materials que es troben a l'indret de la present aturada. Entre aquests materials podem veure (amb més u menys dificultat) les formacions bauxitíferes. Aquestes es troben rebllin cavitats entre les calcàries juràssiques. Així, podem observar fàcilment la roca BAUXITA. Aquesta es troba constituïda per diversos minerals, no observables de "visu". Es tracta de la BOEHMITA, DIASPOR, GIBBSITA i fins i tot pel mineraloid ALUMOGEL. Tot i així, el mineral que es fa més palès és l'HEMATITES, el qual comunica color a aquesta roca aluminica. Per d'altra banda, es fàcil veure la presència del CAOLÍ.

També cal fer esment de que entre els materials de l'Albià, que cobreixen a les calcàries juràssiques, mitjançant un contacte per falla, es poden veure algunes mineralitzacions ferruginoses. Aquestes procedeixen de l'alteració de les pirites incloses a uns nivells lignitífers inclosos als materials de l'Albià. Com a conseqüència d'aquesta alteració es troben present diversos minerals com: GOETHITA, MELANTERITA i SIDEROTIL, entre altres.

Pel que fa a les explotacions mineres, cal dir que eren de caràcter subterrani, tot i que en els darrers anys es fan fer també a “cel obert”. (fotografies 12 i 13).

FOTOGRAFIA 12. Un detall de l'explotació. A sota hi ha les calcàries juràssiques. A dal els materials de l'Albià

FOTOGRAFIA 13. Un detall de les alteracions de les pirites de l'Albià, amb la presència dels sulfats de ferro

5.11. Parada 11. Gorges de Pereille, (terme de Pereille, País de Foix / Foix, Ariège), (Full 2147).

Després d'efectuar l'aturada anterior, cal continuar pel camí que es dirigeix cap a les Gorges de Pereille, des de les mines que acabem de veure. De fet, el recorregut és molt curt i s'hi arriba en uns 200 metres. Després cal fer un recorregut de quasi 1 Km al llarg de les gorges.

En aquest recorregut, hem continuat trobant els materials esmentats a l'aturada anterior. Tot i així, ben aviat es fan palesos els afloraments dels material cretàcics carbonatats que formen part de l'Anticlinal de Pereille. De fet en aquest recorregut, estem travessant aquest anticlinal, tot seguint el riu de Pereille.

Aquest recorregut es forà interessant, tant per les vistes que es van veient arreu, del congost, com pel fet de trobar-se molt ben senyalitzat, descrivint un interessant itinerari de natura. (fotografies 15 i 16).

FOTOGRAFIA 14. Un detall de les Gorges de Pereille,

5.12. Parada 12 - condicional. Pedrera de Pereille, (terme de Pereille, País de Foix / Foix, Ariège), (Full 2147).

Seguint per les Gorges de Pereille, arribarem a l'indret on hi ha una pedrera de calcaries en actiu. En aquest indret, a poc més de 1 Km de la parada anterior, si s'escau, farem la darrera d'aquest itinerari

En aquest recorregut, hem trobat els materials esmentats a l'aturada anterior, que en aquest indret estan sent explotades, per tal d'utilitzar-les com a àrids per la construcció. (fotografia 16).

FOTOGRAFIA 15. Un dels plafons relatius a les *Gorges de Pereille*,

FOTOGRAFIA 16. Unt aspecte llunyà de l'explotació d'àrid

El recorregut de l'itinerari finalitza en aquest lloc.

6. Bibliografia emprada

BRGM (1970a).- Carte géologique de France a 1/50.000. Fuille d'Ax – les- Termes. Direction du Service Géologique et des Laboratoires. Orleans - Source

BRGM (1970a).- Carte géologique de France a 1/50.000. Foix. Direction du Service Géologique et des Laboratoires. Orleans - Source

BRGM (1970c).- Carte géologique de France a 1/50.000. Lavelanet. Direction du Service Géologique et des Laboratoires. Orleans - Source

MATA – PERELLÓ, J. M. (1995).- Recorregut geològic pels voltants de Foix. Inèdit. 6 pàgines. Manresa